

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.55.2017.JG

Warszawa, 21 grudnia 2017 r.

**Pani
Dorota Górską
Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Halinowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 12 - 15 grudnia 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Halinowie.

Przedmiotem kontroli było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 15 grudnia 2017 roku przez Pana Norberta Wielgosa - Zastępcę Kierownika, przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Halinowie świadczone były dla 1 osoby dorosłej chorej psychicznie i 2 dzieci z autyzmem, w godzinach ustalonych między rodzicami a realizatorami.

Średnia miesięczna liczba wykonanych usług w 2016 roku wynosiła około 30 godzin na osobę, a w I półroczu 2017 roku 40 godzin na osobę.

W aktach klientów korzystających w badanym okresie z usług znajdowały się orzeczenia o niepełnosprawności i zaświadczenia lekarskie wskazujące na potrzebę tej formy wsparcia. Nie stwierdzono bezzasadnego przyznania świadczenia.

W kontrolowanym okresie świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek zlecał Stowarzyszeniu Opiekuńczemu Nadzieja z Lublina oraz osobie indywidualnej. Bezpośrednimi wykonawcami usług były 2 osoby.

Analiza dokumentów dotyczących kwalifikacji i doświadczenia zawodowego tych osób potwierdziła posiadanie wymaganego wykształcenia oraz stażu pracy zgodnego z § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Umowy zawarte na realizację usług na 2016 i 2017 rok były skonstruowane w podobny sposób. Określono w nich między innymi okres obowiązywania, stawkę godzinową, wzajemne obowiązki wykonawcy i zleceniobiorcy. Ponadto zawarto zapisy dotyczące stosowania przepisów regulujących zagadnienia ochrony danych osobowych.

W toku kontroli ustalono, że pomoc w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych udzielana była na wniosek strony. Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy każdorazowo odbywało się na podstawie wywiadów środowiskowych, które przeprowadzane były terminowo, a sytuację potwierdzano na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych przyznawano na podstawie decyzji administracyjnej. Decyzje w przeanalizowanych sprawach zawierały wszystkie elementy wskazane w art. 107 k.p.a.

Wszystkie decyzje zawierały potwierdzenia ich odbioru, co jest zgodne z zapisami art. 39 i art. 46 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Oceniając pozytywnie z uchybieniami realizację zadania stwierdzono następujące uchybenia:

1. W dokumentacji nie zawarto informacji dotyczących sposobu rehabilitacji dzieci w ramach innych systemów lub możliwości własnych rodziny. Stosownie do wieku dziecka w aktach powinny znaleźć się również orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz wynikające z tego faktu informacje o realizacji zajęć rewalidacyjnych.
2. W przedłożonym materiale nie stwierdzono stosownych dokumentów obrazujących działania i postępy osiągnięte dzięki terapii. Zobowiązanie do ich prowadzenia i przedkładania w formie indywidualnych raportów nie znalazło się w umowach z firmą wykonującą zadanie.

3. W zakresie prowadzonego przez Ośrodek nadzoru na realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych stwierdzono:
 - brak harmonogramu prowadzonych usług w poszczególnych środowiskach;
 - brak kart pracy realizatorów, które są podstawowym dokumentem uwierzytelniającym rozliczenia wykonywanych usług;
 - brak informacji, np. w formie okresowego kwestionariusza wypełnianego przez rodziców dzieci objętych tą formą pomocy, dotyczącej oceny adekwatności świadczonej usługi w stosunku do potrzeb i oczekiwań;
 - brak indywidualnych programów terapeutycznych realizowanych przez indywidualnych wykonawców usług, które powinny być okresowo weryfikowane i dostosowywane do zmieniających się potrzeb świadczeniobiorców, co jest szczególnie istotne w przypadku usług realizowanych z dziećmi.
4. Ośrodek ustalał odpłatność za świadczone usługi, niezgodnie z § 4 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.), biorąc pod uwagę niewłaściwe kryterium dochodowe, a w związku z tym zastosowano nieprawidłowe wskaźniki odpłatności zawarte w § 4 ust. 3 rozporządzenia.
5. Przekazując na rachunek Urzędu Miasta Halinowa środki pozyskane z odpłatności za zrealizowane świadczenie, Ośrodek nie stosował terminów wskazanych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077).
6. W zakresie dokumentowania pracy socjalnej realizowanej na rzecz osób korzystających z pomocy ustalono, iż w 3 kwestionariuszach wywiadów środowiskowych nie odnotowano w odpowiedniej rubryce prowadzonej pracy socjalnej, a wiele wpisów miało charakter ogólny, nie dający obrazu tej pracy.
7. W przypadku Pani J.K. postępowanie wszczęte po złożeniu wniosku 28.12.2015 r. nie zostało zakończone wydaniem decyzji administracyjnej, co jest niezgodne z art. 104 k.p.a.
8. W Ośrodku zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych. Podczas kontroli ustalono, że na dzień kontroli teren Miasta i Gminy Halinów zamieszkiwało 15 188 mieszkańców. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada zatem około 3 797 mieszkańców oraz średnio 68 środowisk objętych pomocą. W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk na 1 pracownika socjalnego.

Ponadto zespół kontrolujący zwrócił uwagę na fakt, że akta spraw nie były ponumerowane i nie odnotowywano na nich daty wpływu, co jest szczególnie istotne w przypadku badania terminowości oraz przedłużania terminu załatwienia sprawy.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Kierownik kontrolowanej jednostki oraz Burmistrz Miasta i Gminy Halinów.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Dokonać zmian w organizacji usług umożliwiających pozyskiwanie i zamieszczanie w aktach poszczególnych osób pełnych informacji na temat rehabilitacji dzieci objętych tą formą wsparcia w ramach innych systemów lub możliwości własnych rodziny.
2. Zobowiązać firmę wykonującą zadanie do prowadzenia i przedkładania w MOPS indywidualnych raportów obrazujących działania i postępy osiągnięte dzięki terapii.
3. W zakresie prowadzonego nadzoru nad realizacją zadania:
 - a. prowadzić harmonogram usług w poszczególnych środowiskach;
 - b. wprowadzić obowiązek wypełniania miesięcznych kart pracy realizatorów z podaniem godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy, każdorazowo potwierdzane podpisem klienta;
 - c. okresowo badać adekwatność świadczonej usługi w stosunku do potrzeb i oczekiwań klienta;
 - d. realizować specjalistyczne usługi opiekuńcze w oparciu o indywidualne programy terapeutyczne, w miarę potrzeby aktualizowane i dostosowywane do bieżących potrzeb świadczeniobiorcy.
4. Ustalać i pobierać kwoty odpłatności za zrealizowane usługi w oparciu o aktualne kryterium osoby samotnie gospodarującej zgodnie z § 4 ust 1 i ust 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).
5. Na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w związku z § 4 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.) wystąpić do właściwego samorządowego kolegium odwoławczego w sprawie stwierdzenia nieważności wydanych z naruszeniem prawa decyzji przyznających świadczenie, w przedmiocie zmiany kwot naliczanej odpłatności za realizowane usługi. Niezwłocznie po otrzymaniu rozstrzygnięcia przez samorządowe kolegium odwoławcze podjąć wskazane działania i poinformować tutaj. Wydział przesyłając pełną

dokumentację w sprawie (decyzje SKO i Ośrodka, dokumenty dotyczące prowadzonego postępowania).

6. Przekazywać zebrane kwoty odpłatności zgodnie z terminami wskazanymi w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz.2077).
7. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego (art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).
8. Zapewnić w prowadzonych postępowaniach przestrzeganie art. 104 k.p.a.
9. Podjąć działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto zalecam wprowadzenie obowiązku numerowania kolejnych dokumentów w każdym prowadzonym postępowaniu, co wynika z powszechnie stosowanej praktyki oraz odnotowywanie daty wpływu na dokumentach.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz.1769, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Adam Ciszkowski - Burmistrz Halinowa